

ØKOKRIM

Den sentrale enhet for etterforskning og påtale av
økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet

Direktoratet for naturforvaltning
Tungasletta 2
7485 TRONDHEIM

Deres referanse
05/6168 ART-FF-SJ

Vår referanse
200700176

Vår dato
19. mai 2008

REVISJON AV LOV AV 15. MAI 1992 OM LAKSEFISK OG INNLANDSFISK M.V. - HØRING

1. Innledning

Det vises til direktoratets brev av 18. februar d.å. vedrørende forslag til revisjon av lov om laksefisk og innlandsfisk, og telefonsamtale av 15. mai d.å. med Stig Johansson om en forlengelse av høringsfristen.

Økokrim slutter seg i det vesentligste til høringsforslaget. Forslaget til revisjon bygger blant annet på behov for endringer som følge av vedtak fra Stortinget eller Regjeringen. Økokrim finner å konsentrere sin uttalelse om forslag som berører politiets og påtalemyndighetens arbeid. En har imidlertid enkelte bemerkninger til forslaget sine øvrige bestemmelser.

2. Bemerkninger til lovendringene

Til § 18 Barns fiske og § 30 Fiskeravgift

Det foreslås en heving av aldersgrensen fra 16 til 18 år for å betale fiskeravgift. Begrunnelsen er å få ordningen mer i samsvar med andre spesialordninger for barn og unge, og at det vil kunne virke positivt på rekrutteringen av nye fiskere.

Økokrim er enig i begrunnelsen for å heve aldersgrensen i forslaget til endret § 30.

Det foreslås at også aldersgrensen for barns rett til gratis fiske etter anadrome laksefisk og innlandsfisk heves til 18 år i § 18. Begrunnelsen for å innføre bestemmelsen i § 18 var å åpne for at barn skulle gis en lettere tilgang til fritidsfiske, jfr. NOU 1987: 2 og Ot.prp. nr. 29 (1991-1992). Aldersgrensen ble satt til 16 år som tilsvarte grensen for betaling av fisketrygdavgift. Hensynet bak fastsettelsen av aldersgrensen for barns gratis fiske etter forslaget § 18 og forslag til avgiftsfritak i § 30 er den samme. Harmonisering av regelverket tilsier at aldersgrensen i lovens § 18 også heves fra 16 til 18 år.

Til § 37 Forbudte tiltak og fiske- og avlivningsmetoder

Det er foreslått at dagens bestemmelse i annet ledd nr. 3 som bruker begrepet "skyttevåpen" knyttes opp til våpenlovens definisjon. Begrunnelsen som oppgis er at det vil innebære at det vil være forbudt å skyte gjedde med for eksempel pil og bue.

Dersom et av formålene med lovendringen er å innføre forbud mot pil- og bueskyting, så vil det ikke være hjemlet ved å knytte forslaget i § 37 annet ledd nr. 3 til våpenlovens definisjon.

Våpenloven § 1 definerer begrepet slik: *"Med skytevåpen forstås i denne lov:*
a. våpen som med ladning av krutt eller annet drivmiddel, eller ved en mekanisk innretning kan skyte ut kuler, hagl eller andre prosjektiler,
b. våpen eller apparater for utskyting eller utsending av sprengladninger, gass, signallys, raketter e.l. (herunder flammekastere).
c. våpenimitasjoner o.l. som forholdsvis lett kan gjøres om slik at skarp ammunisjon kan avfyres."

Det er videre i samme lov gitt nærmere bestemmelser om hva som faller inn under definisjonen i våpenloven §§ 2 flg., samt i våpenforskriften som nærmere angir hvilke våpen som ikke faller inn under våpenlovens definisjon, men som er ulovlig etter våpenforskriften § 1-1:

" [..]Det er forbudt å kjøpe eller på annen måte erverve, eie eller inneha elektrosjokkvåpen, springkniver, batongkniver, stiletter, slåsshansker, batonger, karatepinner, kastestjerner, blåserør for utskyting av piler etc. og spretterter. [..]"

Dersom det er disse former for våpen departementet ønsker å forby bruk av i forslaget til § 37, så bør dette fremgå ved en henvisning til de aktuelle bestemmelser i våpenloven og våpenforskriften.

Til § 47 Utkastning og inndragning

Det er foreslått en svært vid adgang for Statens naturoppsyn (SNO) som ikke samsvarer med straffelovens og straffeprossesslovens bestemmelser som i dag regulerer politi- og påtalemyndighetens adgang til ransaking, beslag og inndragning. Forslaget er utformet slik: *"Departementets oppsyn kan inndra redskap som er satt ut i strid med lov eller forskrift i medhold av lov. Inndratt redskap skal tilintetgjøres etter 3 måneder eller etter særskilt kunngjøring."*

Begrunnelsen for et nytt annet ledd i bestemmelsen er følgende: *"Reglene for behandling av beslaglagte redskaper er omfattende og kompliserte. Vi foreslår derfor en bestemmelse som vil lette og klargjøre denne behandlingen. Det er i hovedsak vanlige, umerkede settegarn med svært begrenset verdi som belsaglegges av ansvarlig oppsynsmyndighet. Disse bør kunne destrueres uten en omfattende saksbehandling."*

Bakgrunnen for forslaget om utvidelse av tilsynets myndighetsutøvelse er ikke nærmere utredet i forslaget, for eksempel på hvilken måte reglene er kompliserte, hvor omfattende problemet er, og hvilke reguleringer som utgjør det problem det vises til.

I naturoppsynsloven § 2 er det lovfestet at SNO skal føre kontroll med at blant annet bestemmelsene gitt i medhold av lakse- og innlandsfiskeloven overholdes. De har et overordnet ansvar for lakseoppynet. Naturoppsynsloven gir imidlertid ikke hjemmel for noen politimessige kontrolltiltak, eller hjemmel for bruk av tvangsmidler som ransaking og beslag, eller inndragning. SNO tildeles begrenset politimyndighet etter politiets vurdering, jfr. politiloven § 20, smh. naturoppsynsloven § 3 første ledd.

SNOs hovedoppgave er etter gjeldende rett å føre tilsyn med lovlig virksomhet, mens politiets kontrolltiltak bygger på en mistanke om en straffbar handling. Dersom det brukes ulovlige redskaper etter anadrome laksefisk, foreligger en mistanke om et straffbart forhold som kommer inn under politiets myndighetsutøvelse. Forholdet bør anmeldes, etterforskes, og påtaleavgjøres i samsvar med politiets lovhjemler, og det bør ikke gis en særlig adgang for tilsynsmyndigheten til for eksempel å destruere sentale bevis. Forslaget vil også kunne stenge for senere å straffeforfølge samme lovbrudd dersom tilsynsmyndighetens inndragning er straff i iht EMK protokoll 7 artikkel 4.

Straffeprosesslovens bestemmelser om ransaking og beslag, samt straffelovens regler om inndragning er etter Økokrim's erfaringer ikke omfattende og kompliserte. Inndragning avgjøres ved dom eller forelegg. Bestemmelsene ivaretar grunnleggende rettssikkerhetsgarantier.

Høringsforslaget, om det opprettholdes, bør undergis en grundigere vurdering og med en utdypende begrunnelse. Det er i forslaget ikke sagt noe om forholdet mellom forslaget til bestemmelsen og straffeprosesslovens § 2 første ledd nr. 2 og straffeloven §§ 34 flg. Ei heller om forholdet til tilsynets eventuelle beslagsadgang etter straffeprosesslovens kap. 16 når de ansatte i SNO er gitt begrenset politimyndighet. Det er ikke sagt noe om bakgrunnen for at SNO skal gis en utvidet adgang til å inndra ulike former for fiskeredskaper enn det politi og påtalemyndighet har i dag.

Redskapene antas i noen tilfeller å utgjøre betydelige verdier. Rette eier vil etter forslaget ikke ha noen mulighet til å få prøvd om hvorvidt det er lovhjemmel for beslaget. Kunngjøringssted er ikke opplyst. Det er ikke angitt om hvorvidt inndragning er et forvaltningsssvedtak og derved faller inn under forvaltningslovens bestemmelser om plikt til å begrunne enkeltvedtak, jfr. forvaltningsloven §§ 24 og 25, eller om det er en klageadgang for eier, jfr. forvaltningsloven § 28.

Økokrim støtter ikke forslaget til endringer i § 47.

Forslaget må undegis en ny vurdering og utredes grundigere dersom Miljøverndepartementet og/eller direktoratet opprettholder forslaget i § 47. Dersom det i politidistriktene er et stort praktisk behov for å få bestemmelser som fritar for den vanlige rettsbehandling når det gjelder beslaglagte fiskeredskaper, bør dette i så fall reguleres i straffeprosesslovens bestemmelser. Det vises til at straffelovkommisjonen har foreslått at påtalemyndigheten kan beslutte inndragning når verken eier, lovovertrer eller besitter er kjent, jfr. NOU 1992: 23 s. 205 og NOU 2002: 4 s. 261.

Til § 49 Straff

Forslaget til endring av bestemmelsen tiltres. Det vises til at den i all hovedsak er en tilpasning til ny straffelovs alminnelige del, herunder at skillet mellom forseelse og forbrytelse oppheves.

Det er også foreslått å endre vurderingstemaet for uaktsomhet. Ved å knytte uaktsomheten til blant annet tidspunktet for fisket, vil uaktsomhetsvurdering etter bestemmelsen forenkles.

Vennlig hilsen

Einar Høgetveit
Økokrim-sjef

Katharina Rise
kst. statsadvokat

Kopi: Riksadvokatembetet
Politidirektoratet